

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่าง.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา.....	7
1.1 ความหมายของเครื่องปั้นดินเผา.....	7
1.2 ความสำคัญของเครื่องปั้นดินเผา.....	9
1.3 ประเภทของเครื่องปั้นดินเผา.....	10
1.4 ประโยชน์ของหม้อดิน.....	12
1.5 รูปแบบของภาชนะหม้อดินภาคใต้.....	13
1.6 กรรมวิธีการผลิตหม้อดิน.....	15
2. การทำหม้อดินบ้านสตึงหม้อ.....	19
2.1 ประวัติความเป็นมา.....	19
2.2 รูปแบบหม้อดินสตึงหม้อ.....	20
2.3 กระบวนการทำหม้อดินสตึงหม้อ.....	22
3. หลักการออกแบบเครื่องปั้นดินเผา.....	25
3.1 องค์ประกอบในการออกแบบเครื่องปั้นดินเผา.....	26
3.2 การออกแบบลวดลายเครื่องปั้นดินเผา.....	45
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50

3   วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
การสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

4   ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

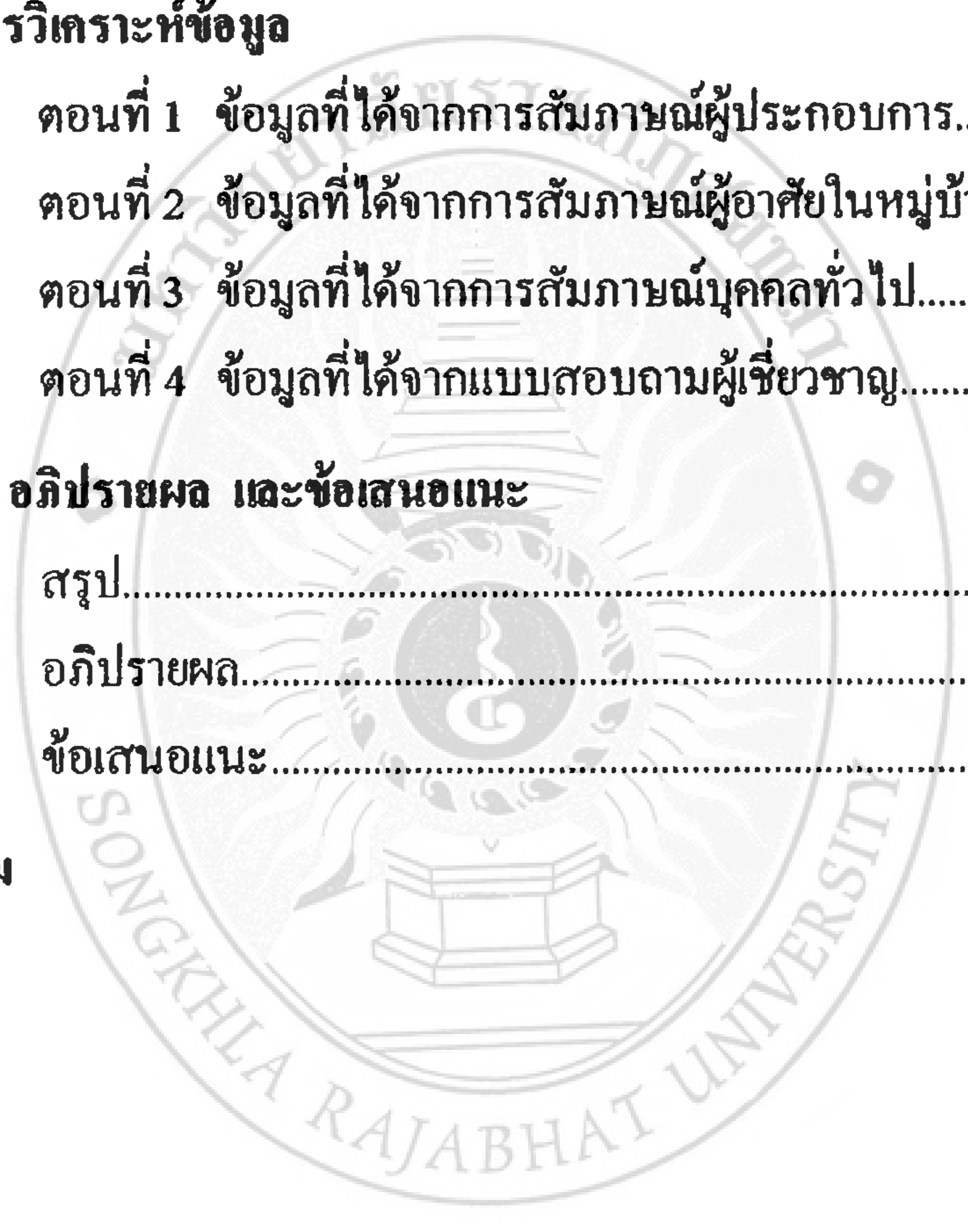
ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ.....	59
ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อาศัยในหมู่บ้าน.....	61
ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลทั่วไป.....	70
ตอนที่ 4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ.....	78

5   สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป.....	81
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	93

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บัญชีตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงลักษณะการออกแบบด้วยเส้นตรงและเส้นเฉียง.....	27
2	แสดงลักษณะการออกแบบด้วยเส้นหยัก.....	28
3	แสดงลักษณะการออกแบบด้วยเส้นคด.....	29
4	แสดงการออกแบบด้วยรูปทรงสี่เหลี่ยม.....	39
5	แสดงการออกแบบด้วยรูปทรงสามเหลี่ยม.....	40
6	แสดงการออกแบบด้วยรูปทรงกลมและรูปทรงรี.....	41
7	รายชื่อผู้ประกอบการที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน.....	51
8	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ (สัมภาษณ์ผู้อาศัยในหมู่บ้าน).....	61
9	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	61
10	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิลำเนา.....	62
11	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน.....	62
12	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพป็นหม้อ.....	63
13	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่เลิกอาชีพป็นหม้อ.....	63
14	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้หม้อดิน.....	64
15	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของหม้อดินที่ใช้.....	64
16	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดที่นิยมใช้.....	65
17	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของลายหม้อดินที่ชอบ.....	65
18	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการจัดลำดับของลวดลาย ที่ต้องการให้อนุรักษ์	66
19	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการให้มีการทำหม้อดินในปัจจุบัน..	67
20	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประ โยชน์ใช้สอย.....	68
21	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาที่เกิดจากการทำหม้อดิน.....	68
22	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประ โยชน์ของการทำหม้อดิน.....	69
23	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงานที่ควรให้การสนับสนุน.....	69

ตารางที่

หน้า

24	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ	70
25	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ (สัมพัทธ์บุคคลทั่วไป).....	71
26	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้งาน.....	71
27	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของหม้อดินที่ใช้.....	72
28	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดที่นิยม.....	72
29	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลวดลายที่รู้จักและชอบ.....	73
30	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอนุรักษ์.....	74
31	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการให้มีการทำหม้อดินในปัจจุบัน..	74
32	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประโยชน์ใช้สอย.....	75
33	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อควรปรับปรุงหรือพัฒนาคำนรูปแบบ.....	76
34	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงานที่ควรให้การสนับสนุน.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบหม้อข้าวหรือหม้อต้มยาสมุนไพร.....	20
2	รูปแบบหม้อแกง.....	21
3	รูปแบบของเผือก.....	21
4	รูปแบบของสวด.....	22
5	รูปแบบของไม้ติลยา.....	23
6	ภาพเส้นตรงในรูปทรงกระบอก.....	27
7	ภาพเส้นตรงในรูปทรงกรวย.....	27
8	ลักษณะส่วนโค้งพาราโพล่า (parapola).....	29
9	ส่วนโค้งพาราโพล่าที่นำมาออกแบบเครื่องปั้นดินเผา.....	30
10	ส่วนโค้งจากเส้นเชือกหรือโซ่ที่นำมาออกแบบ.....	30
11	ลักษณะส่วนโค้งที่เกิดจากการแขวนเชือกหรือโซ่.....	31
12	ภาพแจกันหรือกระถางที่ใช้ลักษณะ โค้งตัวเอสในการออกแบบ.....	31
13	การใช้ส่วนโค้ง H ช่วยในการออกแบบ.....	32
14	การใช้ส่วนโค้ง O ช่วยในการออกแบบ.....	33
15	การใช้ส่วนโค้ง P ช่วยในการออกแบบ.....	34
16	การใช้ส่วนโค้ง C ช่วยในการออกแบบ.....	35
17	การใช้ส่วนโค้ง A ช่วยในการออกแบบ.....	36
18	การใช้ส่วนโค้ง R ช่วยในการออกแบบ.....	37
19	การใช้ส่วนโค้ง T ช่วยในการออกแบบ.....	38
20	สัดส่วนแจกันของกรีกที่เกิดจากการคำนวณอย่างมีระบบ.....	42
21	สัดส่วนเครื่องปั้นดินเผาที่เน้นประโยชน์ใช้สอยต่าง ๆ กัน.....	43
22	การออกแบบพื้นผิวให้แตกต่างกัน.....	44
23	การออกแบบพื้นผิวให้เกิดจุดเด่น.....	44
24	ภาชนะลวดลายจุด.....	45

25	ภาชนะลวดลายจุดประกอบลายเส้น.....	45
26	ลวดลายเส้นบนผิวภาชนะบ้านเชียง.....	45
27	ลวดลายเส้นเรขาคณิต.....	45
28	ลวดลายรูปร่าง - รูปทรงธรรมชาติ.....	46
29	ลวดลายรูปร่าง - รูปทรงเรขาคณิต.....	46
30	ลวดลายรูปร่าง - รูปทรงอิสระ.....	46
31	ลวดลายรูปและพื้นของบ้านเชียง.....	47
32	ลวดลายรูปและพื้นที่สัมพันธ์กัน.....	47
33	ตัวอย่างแบบของการลดหล่น.....	47
34	ลวดลายการใช้การลดหล่นบนผิวภาชนะ.....	47
35	รูปทรงและจังหวะซ้ำระยะห่างเท่ากัน.....	48
36	จังหวะเว้นช่องไฟระยะ ไม่สม่ำเสมอ.....	48
37	จังหวะเพิ่มลดสลับไปมาอย่างสม่ำเสมอ.....	49
38	จังหวะที่แตกต่าง.....	49
39	จังหวะเน้นหรือพักด้วยพื้นผิว.....	49
40	จังหวะการเปลี่ยนทิศทาง.....	50
41	ภาพร่างรูปแบบหม้อดิน แบบที่ 1 - 4	53
42	ภาพร่างรูปแบบหม้อดิน แบบที่ 5 - 8	54
43	แผนที่กิ่งอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา แสดงที่ตั้งตำบลต่าง ๆ	56